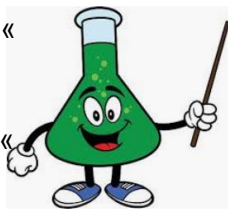

MALO ZA ŠALO, MALO ZA RES

»Kje si bil včeraj?«
»Tata je šel v bolnico.«
Čez teden dni.
»Je tata še v bolnici?«
»Ja, saj je zdravnik.«

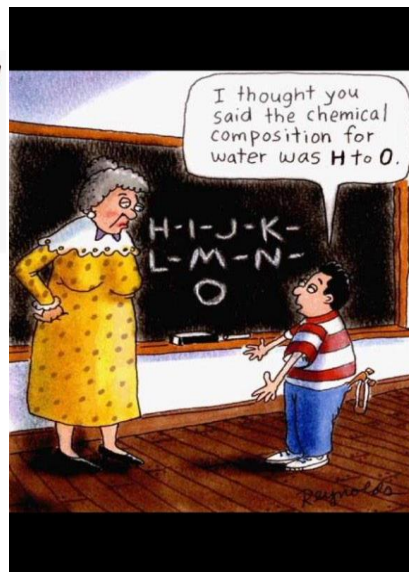

Jankov oče: "Zakaj so tvoje ocene tako nizke?!?"

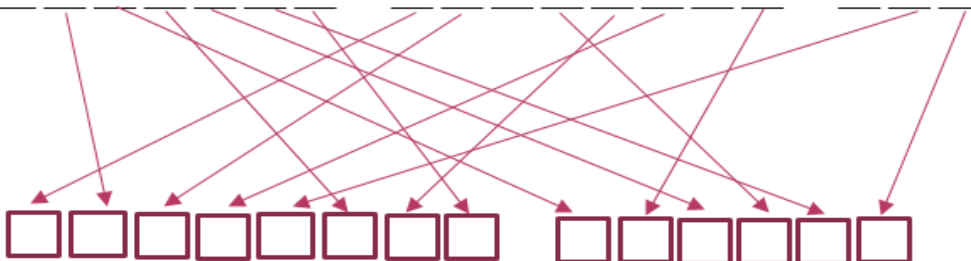
"Ah, oče, ni moja krivda, to je zato, ker sedim v zadnji klopi."

"Ampak Janko, ne razumem, zakaj bi to vplivalo na tvoje ocene?!?"

"Veš, v razredu nas je veliko in kadar pridem jaz na vrsto, ostanejo samo še nizke."

Nagradna igra – ČRKE NA NITKAH

Zapiši besede in prepisi črke v označen kvadrat, da prideš do rešitve.

Rešitev oddaj v škatlico v učilnici kemije do 25. 10. 2019. Izžrebanega dobitnika čaka praktična nagrada.

Ime in priimek: _____ Rešitev: _____

Razred: _____

Novice pripravili: Mila Širok, Tiana Gorjup, Martina Devinar, Lina Žuber, Mija Drešček in Nikola Atanasovski.

Mentorica: Darja Kašček

KEMIJSKE NOVICE

OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica/št. 43 - oktober 2019

FESTIVAL ZNANOSTI

KEMIJSKI POSKUSI V DOMAČI KUHINJI

ALI VEŠ ?

PLASTIKA ZA ENKRATNO UPORABO

PREDSTAVLJAMO VAM

Festival znanosti »ČUDOVITA VODA«

V petek, 4. 9. 2019, smo si 8. in 9. razredi ogledali festival znanosti na temo Čudovita voda. V njem smo videli raznovrstne poskuse z vodo. Opravka smo imeli z vodo v vseh treh agregatnih stanjih: plinastem, tekočem in trdnem. Začeli so z enostavnim poskusom, v katerem so v vrelo vodo vlili tekoči dušik in tako dobili belo meglo oz. paro. Reakcija

je potekla zaradi zelo nizke temperature dušika (-219°C). V trenutku, ko pride dušik v stik z vodo, ta zavre ter proizvede veliko pare. Ukvarjali smo se tudi z baloni, polnimi vodika. Prvi balon so počili z navadno iglo, medtem ko so drugega z gorečo trsko. Razliko smo opazili v glasnosti sledečega poka. Prvi balon je počil tiše kot drugi. Tretji poskus je vseboval vodne kristalne kroglice, s katerimi so prekrili gumijaste račke. Takrat rac ni bilo videti, a ko so dodali vodo, so se nam hitro razkrile. Poigrali smo se tudi z

ognjem in vodo. To pa je potekalo tako: eden izmed izvajalcev poskusov si je roke zmočil z vodo in zajel balončke milnice, napolnjene s propanom, nato pa balončke prižgal. Voda ga je obvarovala, saj se po tem, ko so mu tako rekoč "zažgali" roke, ni nič zgodilo, njegove roke so ostale nedotaknjene. V enem izmed poskusov so tudi zmrznili smrekovo vejico. Kako, se vprašate? Enostavno. Postavili so jo v tekoči dušik ter jo tam pustili par sekund in tako je čisto zmrznila. Videli smo še precej drugih poskusov, a našela sem le tiste, ki so se mi zdeli najbolj zanimivi. Mislim, da smo se na festivalu veliko naučili.

Mila Širok, 9. a

KEMIJSKI POSKUS v domači kuhinji

»MAVRICA«

Potrebuješ: sladkor, vodo, tempera barve
(rumena, rdeča, zelena, modra, vijolična)

Pripomočki: 5 skodelic, tehtnica, steklena palčka, merilni valj ali ozka, visoka steklena posodica

Postopek:

Skodelice označi od 1 do 5 in v vsako natoči 10 ml mlačne vode. Nato daj v prvo 3 g sladkorja, v drugo 6 g, v tretjo 9 g, v četrto 12 g, v peto pa 15 g sladkorja.

Mešaj, dokler se sladkor popolnoma raztopi. V kolikor ti ne uspe, malo segrej.

Vsako tempera barvo zmešaj z malo vode.

Vsaki raztopini dodaj po 5 kapljic barve, in sicer:

1. skodelica - rumena barva
2. skodelica - rdeča barva
3. skodelica - zelena barva
4. skodelica - modra barva,
5. skodelico- vijolična barva

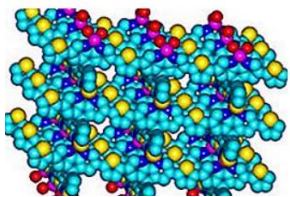
Obarvane raztopine počasi zlij v merilni valj s pomočjo steklene palčke, in sicer v obratnem vrstnem redu - v smeri od 5 proti 1, pri čemer nastane barvni stolp ali mavrica.

Matina Devinar, 9. a

PLASTIKA ZA ENKRATNO UPORABO

Ime plastika ali plastična masa izhaja iz grške besede *plastikos*, ki pomeni oblikovati oz. ulivati. To je skupno ime za materiale, ki jih dobimo s polimerizacijo organskih ogljikovih spojin.

Kaj pa je plastika za enkratno uporabo? To so plastični izdelki, ki jih po uporabi preprosto zavržemo. Sem spadajo: plastični pribor za enkratno uporabo, plastične slamice, plastične vatrane palčke, plastične palice za

balone in še veliko drugih praktičnih izdelkov. Ugotovili so, da plastika predstavlja več kot 80% morskih odpadkov in je prisotna celo v prehranski verigi človeka. Plastike za enkratno uporabo ne recikliramo, ker jih podjetja izdelujejo v ogromnih količinah in ker je njihovo bistvo jasno: uporabi in odvrzi. A kaj, ko jo je zdaj že toliko, da je naš planet preprosto ne more več

prebaviti! Zato je Evropski parlament sprejel zakon o prepovedi uporabe plastike za enkratno uporabo, ki bo do leta 2021 popolnoma prepovedana.

Uvedli bodo tudi:

- Zmanjšanje porabe plastičnih izdelkov, ki nimajo alternative za 25% do leta 2025: (škatle za hamburgerje, sendviče, posode za sadje, zelenjavo in sladice).
- Obvezno zbiranje plastičnih odpadkov, ki jih bo v 90% potrebno reciklirati..

Do takrat pa velja, da vsak od nas prispeva po svojih močeh k čistejšemu planetu!

9 RAZLOGOV PROTI PLASTIKI ZA ENKRATNO UPORABO

Ker je pridobljena iz fosilnih goriv

Ker pušča velik ogljični odtis

Ker je večna

Ker lahko recikliramo le majhen odstotek

Ker onesnažuje oceane

Ker povzroča hormonska neravnovesja

Ker izloča strupe v naša živila

Ker ubija morske živali in ptice

Ker vstopa v našo prehransko verigo

Vir: www.zeleni-planet.si

ZELENI PLANET

Oblikovanje: www.fb.com/gofrasdesign

ALI VEŠ, ...?

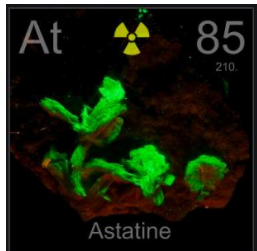
- Večina šmink vsebuje ribje luske.

- Coca-cola bi bila zelena, če ji ne bi dodali barvila. Barvilo za coca-colo je amoniakalno sulfatni karamel.

- Pametni telefoni imajo na sebi več bakterij kot javne straniščne školjke.

- Najredkejši element, ki se pojavlja v zemeljski skorji je astat. V vsej zemeljski skorji ga je le okoli 28 g.

- Človeško telo vsebuje toliko ogljika, kolikor ga potrebujejo za izdelavo 9.000 svinčnikov.

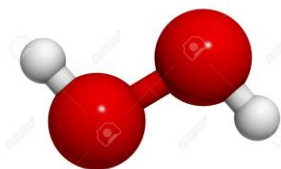
- Vonj čokolade poveča možganske valove, ki sproščajo sprostitvev.

PREDSTAVLJAMO VAM

Vodikov peroksid H_2O_2

DRUGA IMENA: Divodikov dioksid, dioksidan, oksidanil

MOLEKULSKA FORMULA: H_2O_2

VIDEZ: svetlo modre barve, v raztopinah brezbarven

VONJ: rahlo oster

TALIŠČE: -43°C , 273 K , 31°F

VRELIŠČE: $150,2^\circ\text{C}$, 423 K , 302°F

TOPNOST: Z vodo se meša, topen je v dietil etru in etanolu, ni topen v bencinu.

Vodikov peroksid je najenostavnejši peroksid, spojina z enojno vezjo med kisikovima atomoma. Čista spojina je modrikasta tekočina z malo večjo viskoznostjo od vode. Zaradi varnosti je običajno dostopen v vodnih raztopinah z različno koncentracijo. Koncentriran vodikov peroksid je močan oksidant in se uporablja kot pogonsko sredstvo v raketarstvu. Živi organizmi proizvajajo sledove vodikovega peroksida kot del imunskega sistema.

UPORABA:

- **INDUSTRIJA:**
 - beljenje celuloze in papirja (60%),
 - kot belilo v pralnih praških,
 - obdelava odpadnih voda.
- **ZDRAVSTVO:** V preteklosti se je uporabljal za razkuževanje ran, pogosto zaradi nižje cene in lažje dostopnosti.
- **DRUGA RABA:** V gospodinjstvih se uporablja kot čistilo ali razkužilo.
- **KEMIČNE SVETILKE:** Vodikov peroksid reagira z nekaterimi estri in povzroči kemiluminiscenco. Pojav se najpogosteje izkorišča v kemičnih svetilkah.
- **VRTIČKARSTVO:** Nekateri vrtničkarji in hidroponiki zagovarjajo uporabo zelo razredčene raztopine vodikovega peroksida za zalivanje posevkov. Med njegovim razpadom se sprošča kisik, ki krepi koreninski sistem.
- **AKVARISTIKA:** Kot vir kisika za majhne akvarijske ribe. Razpadanje peroksida sprožijo katalizatorji, na primer manganov dioksid.

